

ПОГОДЖЕНО
Голова Західного апеляційного
господарського суду

М.Б. Желік

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом керівника апарату
Західного апеляційного господарського
суду
від 16 червня 2026 року № 06-02/14

ПОЛОЖЕННЯ
про використання штучного інтелекту
працівниками апарату Західного апеляційного господарського суду

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає порядок та умови використання технологій штучного інтелекту (далі – ШІ) працівниками апарату Західного апеляційного господарського суду, а також встановлює основні правила та обмеження такого використання, з метою дотримання принципів професійної етики, ефективності та доброчесності.

1.2. Положення спрямоване на врегулювання питань, пов'язаних із використанням технологій ШІ в роботі, зокрема потенційних ризиків, труднощів та помилок, а також на забезпечення розуміння працівниками меж і порядку їх застосування.

1.3. Дія Положення поширюється на працівників апарату суду, а саме помічників суддів, секретарів судових засідань та інших працівників, які забезпечують діяльність суду, та не поширюється на суддів.

1.4. Положення має на меті визначити принципи безпечного та відповідального використання ШІ в роботі апарату суду, які передбачатимуть захист інформації з обмеженим доступом та уникнення ризиків, пов'язаних із непрозорістю принципів роботи ШІ, можливими технічними недоліками, а також неналежним фаховим контролем з боку користувачів ШІ, сприятимуть підвищенню якості та оперативності робочих процесів, а також оптимізації використання ресурсів.

1.5. Для цілей Положення до технологій ШІ належать, зокрема, генеративні системи, що здатні створювати тексти, зображення або інші результати за запитом користувача (зокрема, та не виключно, ChatGPT, Claude, Gemini, Microsoft Copilot, Perplexity AI).

1.6. ШІ використовується виключно як допоміжний інструмент у виконанні службових завдань і не повинен призводити до їх формального виконання або до перекладення на такі технології функцій, що потребують професійного аналізу та оцінки, а також не може замінити професійну діяльність працівника (його критичне мислення, фахове судження).

1.7. Використання ШІ не звільняє працівника від обов'язку самостійно перевіряти результати такої роботи та не впливає на обсяг його відповідальності за підготовлені результати.

II. Принципи та організація процесу використання ШІ

2.1. У випадках, коли працівник приймає рішення про застосування технологій ШІ у своїй роботі він зобов'язаний дотримуватися принципів використання визначених цим Положенням.

2.2. Основними принципами використання ШІ є:
допоміжний характер використання — ШІ використовується винятково як інструмент оптимізації, автоматизації робочих процесів працівника та не є заміною/альтернативою його професійних навичок, фахового судження та не повинно використовуватися для прийняття кінцевого рішення;

пріоритет людського контролю — результати використання ШІ підлягають обов'язковій критичній оцінці і перевірці працівником;

персональна відповідальність — застосування ШІ в роботі не знімає з працівника відповідальності за результати його роботи та за відповідність їх вимогам законодавства України;

інформаційна безпека — забороняється використання ШІ у спосіб, що передбачає передачу (завантаження) інформації з обмеженим доступом або персональних даних, банківської чи адвокатської таємниці тощо;

усвідомлене використання — працівник повинен враховувати ризики помилковості або неточності результатів застосування інструментів ШІ та не покладатися на них без перевірки.

2.3. Якщо під час підготовки документа або його окремих частин використовувалися технології ШІ (окрім застосування ШІ для технічної роботи, зокрема, перевірки орфографії, форматування, перекладу, транскрибування тощо), працівник зобов'язаний проінформувати про це осіб, на запит яких надається відповідна інформація та безпосереднього керівника.

2.4. Перед першим використанням конкретної системи ШІ працівник повинен ознайомитися з основними правилами та умовами її використання, визначеними розробником (постачальником) такої системи. У разі їх розроблення, перевага має надаватися тим системам, які мають належні і прозорі політики та практики конфіденційності, не зберігають введені дані без дозволу та не надають доступу до таких даних третім особам.

2.5. Під час використання систем ШІ працівник також повинен оцінювати обсяг доступів, які вони запитують (зокрема, доступ до файлів, електронної пошти, браузера тощо).

2.6. У разі виникнення сумнівів щодо безпечності або допустимості використання конкретної системи ШІ працівник зобов'язаний звернутися до працівників відділу комп'ютерного, програмного забезпечення та інформаційної безпеки суду.

III. Допустимі та недопустимі способи використання ШІ

3.1. Допустимим є використання ШІ для:

- 1) аналізу та узагальнення великих обсягів даних на основі відкритих джерел інформації;
- 2) пошуку, узагальнення та систематизації судової практики без використання матеріалів конкретних судових справ, що знаходяться на розгляді в суді;
- 3) підготовки чернеток текстів загального характеру, що не містять персональних даних або інформації з обмеженим доступом;
- 4) автоматизації окремих повторюваних робочих процесів, а також підготовки візуальних матеріалів, зокрема графіків, діаграм та інших форм представлення даних;
- 5) підготовки та поширення інформаційних матеріалів щодо діяльності суду (сайт, соціальні мережі);
- 6) структурування, узагальнення, редагування, перекладу, а також перевірки орфографії, пунктуації та стилістики текстів, що не містять інформації з обмеженим доступом чи персональних даних;
- 7) пошуку та опрацювання матеріалів для саморозвитку та професійного навчання;
- 8) підготовки аналітичних документів і звітів.

3.2. Забороняється використання ШІ для:

- 1) здійснення оцінки доказів або формування правової позиції у справі;
- 2) підготовки проєктів судових рішень або інших процесуальних документів, як завершеного результату, згенерованих на підставі матеріалів справи;
- 3) введення до систем ШІ матеріалів судових справ, у тому числі процесуальних документів учасників судових процесів;
- 4) використання ШІ для прогнозування результату розгляду конкретної справи;
- 5) введення, завантаження або обробки персональних даних учасників справ;
- 6) введення, завантаження або обробки інформації з обмеженим доступом, у тому числі службової, конфіденційної або таємної, а також опрацювання документів, які містять відомості, що охороняються законом, у тому числі таємницю ухвалення судового рішення та інформацію із закритого судового засідання;

IV. Ризики використання ШІ та вимоги до перевірки результатів

4.1 Використання технологій ШІ пов'язане з ризиком отримання неточних, неповних або помилкових результатів, що можуть виглядати достовірними, але фактично не відповідати дійсності.

ШІ може формувати вигадані або неточні відомості; посилається на неіснуючі або перекручені джерела; надавати узагальнення без урахування конкретних обставин або контексту.

4.2 Окремим ризиком є подання учасниками судового процесу інформації або матеріалів, створених або змінених із використанням ШІ, що можуть містити недостовірні відомості.

До таких матеріалів можуть належати, зокрема, вигадані або перекручені тексти судових рішень, неіснуючі правові позиції, а також інші дані, що не відповідають дійсності.

4.3 Працівник зобов'язаний критично оцінювати інформацію, отриману із використанням ШІ, та у разі виникнення сумнівів щодо її достовірності – перевіряти її за допомогою надійних джерел.

4.4 Під час використання ШІ працівник зобов'язаний слідкувати за тим, щоб у підготовлених ним документах не залишалися технічні або змістовні ознаки автоматично згенерованого тексту (зокрема, службові підказки, коментарі або інші фрагменти, що свідчать про використання ШІ).

V. Заключні положення

5.1. Працівникам суду рекомендується підвищувати рівень обізнаності щодо використання технологій ШІ, зокрема шляхом участі у відповідних навчальних заходах, у тому числі організованих Національною школою суддів України, а також самостійного опрацювання матеріалів щодо безпечного та відповідального використання ШІ.

5.2. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом керівника апарату та погодження головою Західного апеляційного господарського суду.

5.3. Контроль за дотриманням цього Положення здійснюється керівником апарату суду.

5.4. Кожен працівник, що використовує ШІ, повинен бути ознайомлений із цим Положенням та нести персональну відповідальність за його дотримання.

5.5. Працівник несе дисциплінарну та інші види відповідальності, передбачені чинним законодавством, за неправомірне використання ШІ, що призвело, зокрема, до розголошення інформації з обмеженим доступом.

▮

**Керівник апарату Західного
апеляційного господарського суду**

Марта ТИМЦІК